

Standardní Eurobarometr 76

**VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ V ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE
Podzim 2011**

NÁRODNÍ ZPRÁVA

ČESKÁ REPUBLIKA

Tento výzkum byl zadán a koordinován Generálním ředitelstvím Evropské komise pro komunikaci.

Tato zpráva byla zpracována pro Zastoupení Evropské komise v České republice.

Dokument nereprezentuje stanoviska Evropské komise.
Názory a interpretace v něm obsažené reprezentují výhradně pohled autora.

Standardní Eurobarometr 76 / Podzim 2011 – TNS Opinion & Social

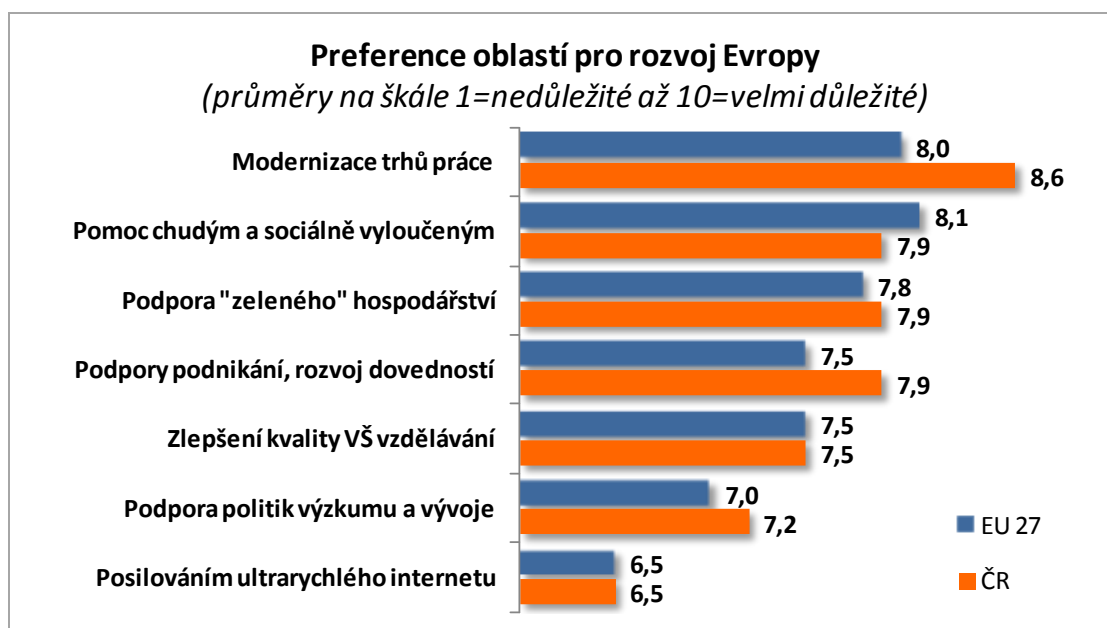
Obsah

1. Budoucnost Evropské unie	3
Evropa v roce 2020.....	3
Priority Evropy	4
Důvěra v perspektivy EU	7
2. Informace české populace o EU	9
Mediální chování.....	9
Informace o EU	10

1. Budoucnost Evropské unie

Evropa v roce 2020

V poslední vlně šetření Eurobarometr, které proběhlo na podzim roku 2011, byla kromě jiných témat detailně zkoumána představa veřejnosti ohledně budoucnosti Evropy.

Jak pro obyvatele zemí Evropské unie, tak České republiky jsou všechny sledované oblasti důležité (průměrné hodnocení žádné z nich se nedostalo pod 5, tedy střed).

Pro Čechy je **nedůležitějším aspektem vývoje Evropy řešení nezaměstnanosti pomocí modernizace trhů práce**. Připravenost Evropy k transformaci svých trhů práce tak, aby dokázala nabídnout práci každému, je velmi důležitá pro 88 % české veřejnosti. To, že česká populace vnímá nezaměstnanost jako závažný problém, vyplývá i z jiných šetření. Na druhém místě se umístila **pomoc chudým a sociálně vyloučeným**. Tímto směrem by se Evropa měla především ubírat podle 76 % osob. Obdobný podíl osob podporuje také rozvoj **podpory podnikání** (76 %) a **rozvoj „zeleného“ hospodářství**, tedy takového průmyslu, který co nejvíce využívá přírodních zdrojů (75 %).

Obecně lze shrnout, že nejen Češi, ale i obyvatelé všech zkoumaných zemí (EU 27) jmenují spíše obecná opatření, která by mohla vyvést Evropu z krize a posilovat ji. Tato opatření navíc často pramení z jejich subjektivních obav (nezaměstnanost nebo podpora potřebných, kterými se mohou časem stát i oni). Čím je zkoumané opatření konkrétnější, tím menší podporu si u evropské veřejnosti získává. Typickým příkladem je jasně definovaná priorita velice rychlého přístupu na síť (má sloužit k posilování ekonomických aktivit s pomocí internetu), která má mezi Čechy i Evropany relativně nejmenší podporu.

V šetření Eurobarometr standardně vychází, že obyvatelé nových členských zemí (NČZ 12) projevují obecně méně solidarity než obyvatelé zemí tzv. staré Evropy (EU 15). Více než na princip solidárnosti jsou zaměřeni na rozvoj možností pro seberealizaci. Konkrétně, obyvatelé zemí NČZ 12 podporují spíše rozvoj podnikání, zatímco obyvatelé zemí EU 15 spíše rozvoj VŠ vzdělávání. Lidé žijící v zemích NČZ 12 chtějí spíše modernizaci trhů práce, zatímco obyvatelé EU 15 preferují „zelený“ průmysl. Češi nejsou v tomto ohledu žádnou výjimkou. V poslední době se k novým členským zemím EU názorově řadí také státy, na které silněji dopadá vliv ekonomické krize (Řecko, Irsko).

Priority Evropy

Modernizace trhů práce

Modernizace trhů práce (včetně podmínek pro podnikání) i hospodářství a průmyslu jsou podle veřejnosti jedním ze stěžejních témat pro budoucnost Evropy. Šetření Eurobarometr zkoumalo, jakým způsobem by si obyvatelé zemí evropské sedmadvacítky přáli této modernizace dosáhnout.

V případě změn průmyslu se zkoumalo, zda by veřejnost upřednostňovala: a) podporu podnikatelů, b) restrukturalizaci průmyslu nebo c) zaměření spíše na ekologické technologie. Názory Evropanů se liší podle toho, zda jsou ze zemí „staré“ nebo „nové“ Evropy. Zatímco obyvatelé 12 nových členských zemí jsou spíše pro podporu podnikání, obyvatelé EU 15 preferují moderní a ekologické technologie. Ze zemí EU 15 se začíná názorově profilovat další skupina, do které patří především země jižní Evropy a také Irsko. Obyvatelé těchto států si častěji přejí ve své zemi restrukturovat průmysl.

Obecně lze tedy shrnout, že obyvatelé zemí západní a severní Evropy prosazují více ekologicky přijatelné technologie, obyvatelé zemí střední a východní Evropy by častěji podpořili podnikání a lidé ze zemí jižní Evropy chtějí zase přebudovat systém průmyslu, a to třeba i za cenu zvýšené ekologické zátěže.

V tomto ohledu je jistě zajímavé, že přestože je podpora podnikání mezi Čechy populární, pokud ji postavíme jako protiklad restrukturalizace průmyslu, její podpora se znatelně sníží. **Nicméně i přesto podporu podnikání preferuje více Čechů než restrukturalizaci průmyslu nebo „zelené“ hospodářství.** Výjimky tvoří jen některé skupiny obyvatel – např. studenti a mladí lidé (ti preferují ekologicky přijatelné technologie), manuálně pracující nebo nezaměstnaní (ti preferují spíše restrukturalizaci průmyslu).

Lidé z celé Evropy si uvědomují, že podmínky na pracovních trzích jednotlivých zemí se mění. V dotazníkovém šetření se mohli vyjádřit, jak nejlépe by se EU měla s těmito podmínkami vyrovnat. Mezi zkoumanými možnostmi bylo: a) pomoci lidem přizpůsobit se novým pracovním podmínkám, b) zajistit právo práce v jiných zemích EU a c) podporovat celoživotního vzdělávání. Opět se zde projevuje diferenciací podle oblastí Evropy. **V NČZ 12 dominuje pomoc lidem k přizpůsobení se pracovním podmínkám, zatímco u obyvatel zemí EU 15 naopak podpora celoživotního vzdělávání.** Zajištění práva pracovat v jiné evropské zemi není příliš často uváděno na prvním místě u téměř žádné země. Relativně populární je toto opatření především v Rumunsku a Bulharsku (jde o země, které vstoupily do EU teprve nedávno) a také v jihoevropských zemích (ty se nejvíce potýkají s krizí).

Obyvatelé ČR jen potvrzují výše popsaná zjištění. Nejraději by řešili adaptaci na nové výzvy trhu práce pomocí **přizpůsobení se novým pracovním podmínkám a potenciálním změnám v kariéře**. Na druhém místě je **podpora celoživotního vzdělávání** (jen s mírným odstupem, v tomto směru se česká veřejnost blíží spíše názorům obyvatel EU 15 než NČZ 12). Jednoznačně nejméně populární je opatření umožňující pracovat i v jiných zemích EU. I v tomto ohledu se spíše blížíme názorům obyvatel „staré“ Evropy, které si takovéto opatření příliš nepřejí.

Z jiných výzkumů mimo jiné vyplývá, že lidé nejbohatších zemí EU, které již mají s imigranty dlouhodobé zkušenosti, vnímají silně problém integrace a multikulturalismu. Tomu odpovídá i velmi nízký podíl osob, které v těchto zemích prosazují právo na práci občanů ostatních zemích EU. Předpokládají totiž, že by se právě jejich země staly cílovými destinacemi pracovních migrantů, čehož se obávají. V tomto směru jsou opatrní i Češi (na prvním místě toto opatření prosazovalo jen 16 % osob, zatímco průměr NČZ 12 je 26 %).

Boj s chudobou

Pomoc chudým a sociálně vyloučeným je pro Čechy i Evropany druhou nejdůležitější oblastí, na kterou by se EU měla v následujících letech zaměřit. Opět se zjišťovalo, jakým způsobem pomoc potřebným koncipovat. Nabízely se 3 různé přístupy: a) poskytovat těm nejzranitelnějším osobám možnost vzdělávání a uplatnění na trhu práce b) zajistit sociální ochranu státem c) bojovat s diskriminací a pomáhat ohroženým skupinám.

Obyvatelé téměř všech zemí EU 27 se v tomto ohledu chtějí spíše spolehnout na stát, který by měl zajistit udržitelnost sociální ochrany a důchodových systémů. Na třetím místě se umístil boj proti diskriminaci. Objevují se zde drobné rozdíly mezi skupinami zemí – obyvatelé zemí Beneluxu mírně častěji prosazují podporu prostřednictvím většího přístupu ke vzdělání a zaměstnání, obyvatelé skandinávských a pobaltských zemí silněji podporují garance sociálních jistot.

Obyvatelé České republiky by boj s chudobou řešili nejspíše zajištěním udržitelné sociální ochrany a důchodových systémů. Na prvním místě toto opatření uvedla téměř polovina (49 %) Čechů. Tři z deseti osob (29 %) by podpořili poskytování pomoci se vzděláním nebo získáním zaměstnání. Pětina (19 %) obyvatel ČR na prvním místě uvádí boj proti diskriminaci. Lidé s vyšším socioekonomickým statusem častěji preferují stimulace jednotlivců (vzdělání, zaměstnání). Osoby se středním statusem jsou spíše pro udržitelný systém sociálních jistot a důchodů. Lidé s nejnižším socioekonomickým statusem častěji podporují boj s diskriminací. Z dosavadního výčtu je patrné, že se zde objevuje jistá projekce vlastních schopností, dovedností a potřeb do preferovaných opatření. Zatímco relativně „schopnější“ osoby by se raději spolehli na pomoc se získáním odpovídající práce nebo vzdělání, lidé méně profesně úspěšní by chtěli mít možnost spolehnout se na sociální systém dávek a důchodů.

Ještě jeden zajímavý fakt je možné vypožorovat z hodnocení možností boje s chudobou. **Ze všech 27 Evropských zemí jsou Češi nejvíce skeptičtí ohledně boje proti diskriminaci.** Slovo „diskriminace“ se v poslední době objevuje velmi často, a to především v negativním spojení s romským etnikem.

Obyvatelé ČR tak patrně tuto problematiku vnímají poněkud specificky a pravděpodobně s jinými asociacemi, než jsou např. matky samoživitelky, bezdomovci, osoby se ZP.

Ekologické hospodářství

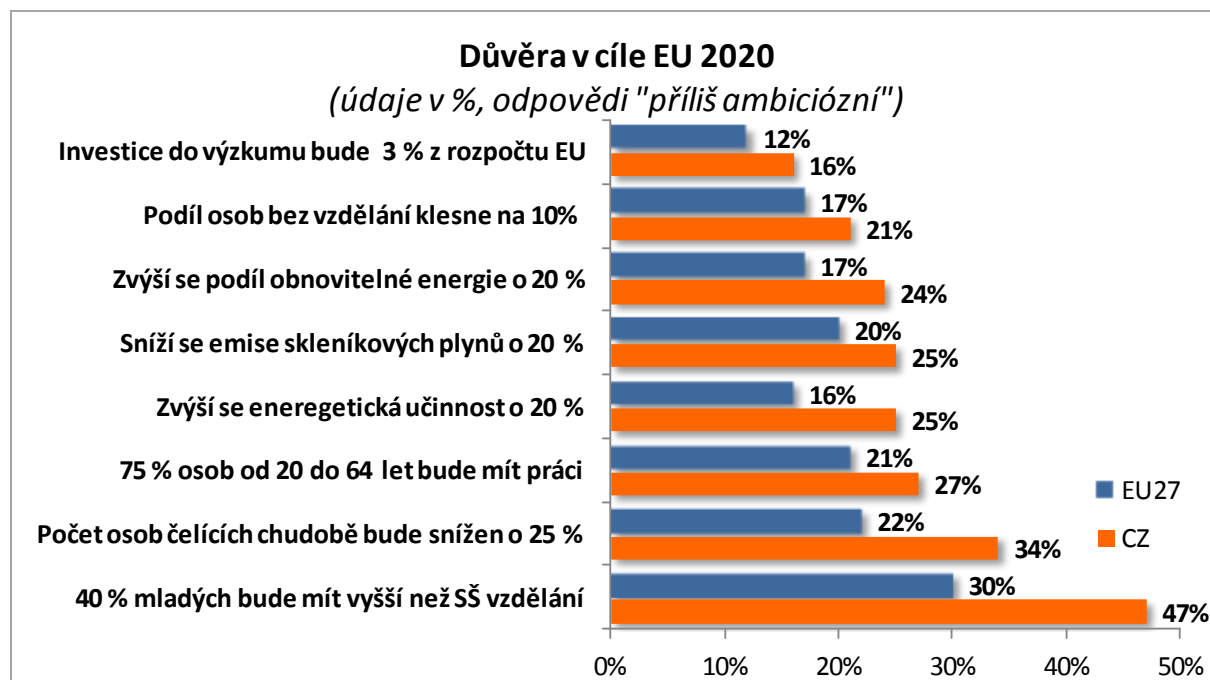
Na třetím místě v prioritách EU pro rok 2020 se mezi Evropany i Čechy objevil problém ekologického hospodářství. Tato oblast byla dále v šetření zkoumána v souvislosti s ekologií obecněji. Respondenti měli vybírat z 3 oblastí, na které by se EU měla nejspíše zaměřit. Jednalo se o a) snížení emisí CO₂ z dopravy, b) finanční dotování domácností a malých podniků k efektivnímu využívání energie a o c) podporu obnovitelných zdrojů energie.

Obyvatelé EU 15 (a především skandinávských zemí) chtějí spíše podpořit obnovitelné zdroje energie, zatímco obyvatelé NČZ 12 (a především obyvatelé zemí střední Evropy) podporují spíše dotace pro domácnosti. Emise vznikající dopravou vnímají jako problém také častěji obyvatelé nových členských států (zde je vozový park starší a je zde i hůře řešena doprava ve městech).

Češi silněji podporují opatření, která povedou k omezení emisí z dopravy. Mezi zeměmi EU 27 je jen 6 dalších států, jejichž obyvatelé vnímají potřebu těchto opatření silněji (mezi nimi je Lucembursko, Malta a Kypr). Souvislost to může mít především s mediálně silně probíranou kauzou Ostravska (problémy s emisemi kvůli výkyvům počasí) nebo nedostatečnou strukturou obchvatů, kdy hlavní tahy často prochází centry měst. **Naopak relativně malou prioritu Češi přikládají investicím do obnovitelných zdrojů energie** (snahu o přechod na obnovitelné zdroje energie na první místo umísťuje jen 28 % Čechů oproti 40 % obyvatel všech zemí EU 27).

Důvěra v perspektivy EU

V dalším okruhu otázek se zjišťovalo, jak lidé v zemích EU 27 nahlízejí na plnění plánů, které si Evropská unie vytyčila do roku 2020. **U téměř všech plánů si Češi i Evropané myslí, že jsou splnitelné. U některých mají dokonce pocit, že jsou příliš mírné a Evropa by je dokázala ještě překonat.**

Češi obecně Evropské Unii věří méně než obyvatelé ostatních zemí. Téměř u každého výroku je podíl Čechů, kteří tvrdí, že cíl je příliš ambiciózní, vyšší než u většiny ostatních zemí. Nové členské státy přitom cílům EU věří více než země EU 15. Češi se tak v této otázce blíží spíše obyvatelům zemí staré Evropy.

Nejvyšší důvěru Čechů má **záměr dosáhnout investic do výzkumu a vývoje ve výši 3 % ročního produktu EU**. Za příliš ambiciózní jej považuje jen 16 % Čechů. Obyvatelé ČR také důvěřují Unii v tom, že se nejspíše podaří **zlepšit situaci osob bez vzdělání** (příliš ambiciózní je tento cíl pro 21 %). Relativně vysoký podíl osob (29 %) tento cíl nicméně považuje za příliš mírný a chtěli by tedy, aby se počet jedinců bez vzdělání snížil ještě více.

Důvěru vzbuzují i ekologické snahy Evropské Unie. Zvýšení podílu obnovitelné energie, snížení emisí skleníkových plynů a zvýšení energetické účinnosti řadí mezi příliš ambiciózní cíle přibližně čtvrtina populace. Ostatní tyto cíle považují buď za odpovídající (polovina populace), nebo dokonce příliš mírné (pětina).

Češi věří i tomu, že EU dokáže zvýšit zaměstnanost. Necelá polovina (49 %) obyvatel považuje tento cíl za přiměřený, zatímco 27 % osob jej považuje za příliš ambiciózní. Více než pětina (22 %) Čechů si

pak myslí, že tento cíl je příliš mírný a podíl zaměstnaných osob ve věku 20-64 let by měl být ještě větší.

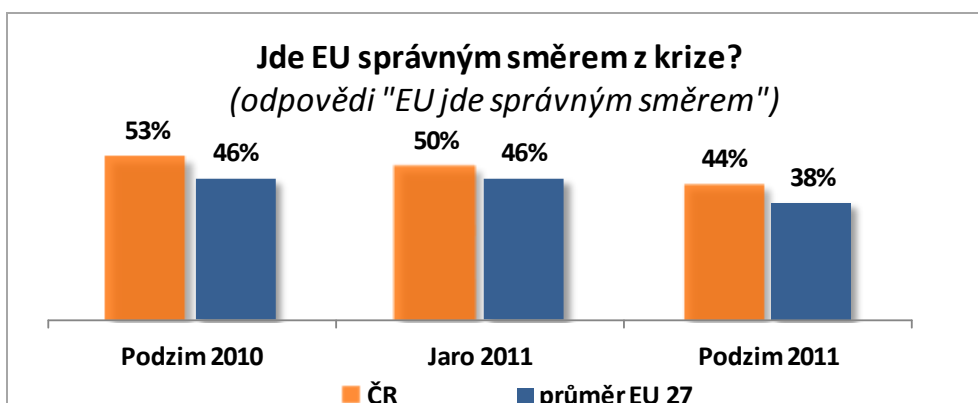
To, že podíl osob ohrožených chudobou bude snížen o 25 %, vnímá třetina Čechů jako příliš ambiciózní cíl. Za přiměřený jej považuje 41 % populace (nejméně ze všech cílů) a za příliš mírný pak 23 % populace (2. nejvyšší podíl ze všech cílů). Češi tedy příliš nevěří tomu, že se do roku 2020 povede snížit počet chudých oproti dnešnímu stavu o celou čtvrtinu.

Nejmenší důvěru u Čechů (ale obecně i u obyvatel EU 27) vzbuzuje zvýšení počtu osob s vyšším než středoškolským vzděláním. Za příliš ambiciózní považuje tento cíl téměř polovina (47 %) Čechů, což je třetí nejvyšší podíl v celé Unii. V tomto ohledu jsou nejvíce optimističtí obyvatelé severovýchodních zemí a nejméně právě Češi, ale také Němci nebo Angličané. V českých médiích se čas od času objevují znepokojivé zprávy o stavu vzdělávacího systému u nás. Mnozí tak získávají pocit, že počty vysokoškoláků jsou navyšovány uměle pomocí snižování kvality studia. Jistou roli zde může hrát i nedávná kauza plzeňské právnické fakulty, kde se diplomy rozdělovaly na základě úplatků, a nikoliv na základě dosažených studijních výsledků. V neposlední řadě je zde i vžitá představa o „zlatých českých ručičkách“, tedy národu Čechů jako manuálně zručných lidí. Lidí vnímají negativně umělé navyšování vysokoškolských studentů jakoby „na úkor“ manuálně pracujících.

Jde EU z krize správným směrem?

V šetření Eurobarometr se také zkoumaly názory obyvatel Evropy na směřování EU ze současné ekonomické krize. Respondenti měli možnost odpovídat, buď že EU jde správným směrem, špatným směrem, nebo ani dobrým ani špatným směrem.

I nadále platí, že obyvatelstvo většiny evropských zemí věří, že EU míří správným směrem z krize.

Oproti minulému šetření ale sledujeme nárůst počtu zemí, jejichž obyvatelé si myslí, že EU zvolila při cestě z ekonomické krize cestu špatnou. Zatímco na podzim roku 2010 to byla veřejnost jen jedné země (Řecko), v současnosti je to obyvatelstvo pěti zemí. Jsou to především jihoevropské země (Španělsko, Portugalsko, Itálie a Řecko), ale také Spojené království.

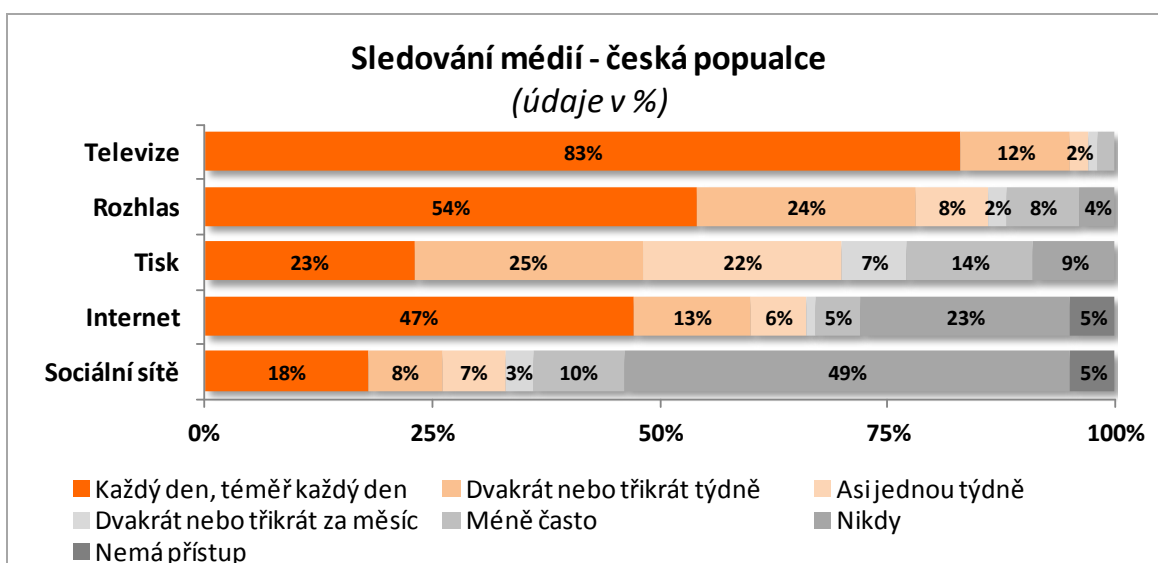
Souběžně sledujeme pokles přesvědčení o správnosti rozhodování Unie v čase. Jak mezi českou populací, tak mezi Evropany totiž obecně postupně klesá přesvědčení o správnosti směřování EU. Zatímco před rokem byla o správnosti směřování EU přesvědčena mírná většina (53 %) obyvatel ČR, v současné době se jedná o 44 % osob. Češi kopírují trend celé EU 27, kde také sledujeme pokles důvěry v to, že Unie jde z krize správným směrem.

Stejně jako v minulých šetřeních jsou optimističtější lidé s vyšším socioekonomickým statutem, na které úsporná opatření dopadají nejméně. Jsou to častěji lidé s vyšším vzděláním, ve středním věku anebo studenti. Naopak lidé s nižším vzděláním a starší jsou spíše negativističtí a mají častěji za to, že EU jde z krize špatným směrem.

Pro image EU je v zásadě dobré, že mezi lidmi s většími rozhodovacími pravomocemi a tzv. „opinion leadery“ (tzn. mezi lidmi silněji ovlivňujícími dění), převažuje důvěra k EU. Ale i u této skupiny sledujeme mírný pokles v čase. Pokud i tito lidé ztratí přesvědčení o správnosti počinání EU, bude propad důvěryhodnosti této instituce v budoucnu ještě výraznější.

2. Informace české populace o EU

Mediální chování

Nejčastěji Češi sledují televizi (téměř denně 83 % osob), **následuje poslech rozhlasu** (téměř denně 54 % osob). **Na třetím místě se umístil tisk**, který ovšem denně čte jen 23 % osob. **V tomto ohledu je využívanější internet**, protože lidé, kteří k němu mají přístup doma nebo v zaměstnání, ho využívají denně (47 %). Nicméně velká část populace k němu přístup nemá. Celkově tak v případě tisku registrujeme sice nižší frekvenci, ale v celkovém součtu tisk sleduje více osob než internet. **Sociální sítě jsou v poslední době velmi oblíbenou formou sdělování informací.** Neslouží jako primární zdroj, ale pomocí kontaktů mezi jednotlivými uživateli se informace šíří velmi rychle a navíc mají pro příjemce punc vyšší důvěryhodnosti. Mezi ostatními médii je sice na posledním místě, ale vzhledem k tomu, že první z masových sociálních sítí (Facebook) se u nás etablovala až v roce 2009, je podíl uživatelů tohoto média velmi vysoký.

Češi nejsou ve svém mediálním chování nijak výrazně odlišní od celkového evropského průměru. Přestože se mediální index (měří intenzitu sledování všech typů médií) mezi jednotlivými zeměmi příliš neliší, můžeme zde sledovat zajímavé výjimky potvrzující pravidlo. Např. obyvatelé skandinávských zemí (včetně Islandu) sledují všechna média a zvláště pak tisk více než ostatní. Naopak obyvatelé jižní Evropy a Bulhaři s Rumuny sledují všechna média méně než ostatní. Češi se v tomto ohledu blíží spíše obyvatelům zemí staré Evropy než novým členským státům, tj. sledují všechna média (především rozhlas) trochu více než evropský průměr.

Mediální chování je odvislé spíše od sociodemografických charakteristik než od země respondenta. Největší mediální index mají studenti a lidé do 24 let věku. Čím starší osoba, tím nižší mediální index. Informace z médií sledují také častěji manažeři, lidé s vyššími příjmy a také opinion-leadeři. Nejvíce determinujícím médiem je internet a sociální sítě, které profilují mediální index nejvíce. Naopak televize index nediferencuje téměř vůbec – je využívána všemi skupinami osob podobně.

Informace o EU

Jak jsou Češi o EU informováni

Češi deklarují, že o záležitostech Evropské Unie se cítí být informováni spíše špatně. Velmi nebo spíše špatně je o záležitostech EU informováno 7 z 10 Čechů. Jen 29 % tvrdí opak. V tomto směru jsou Češi v rámci Evropy mírně podprůměrní. Za obyvatelstvo EU 27 můžeme sledovat podíl 33 % dobře a 66 % špatně informovaných. V některých zemích se tento poměr blíží spíše 50:50, tj. přibližně polovina osob deklaruje informovanost dobrou a polovina informovanost špatnou. Nelze však říct, že by se jednalo o nějakou konkrétní skupinu zemí – nejspokojenější jsou v tomto směru Lucemburčané, Finové, ale také např. Irové.

Lidé s vyšším vzděláním, vyššími příjmy, ale také ti, kteří více ovlivňují dění kolem, mají za to, že jsou o EU informováni lépe než ostatní. Nutno ale říct, že ani tito lidé nevykazují příliš velkou zkušenost s informacemi o EU – v jejich případě se nejčastěji jedná o poměr 50 : 50, tedy polovina z těchto osob je informována dobře a druhá polovina nikoliv.

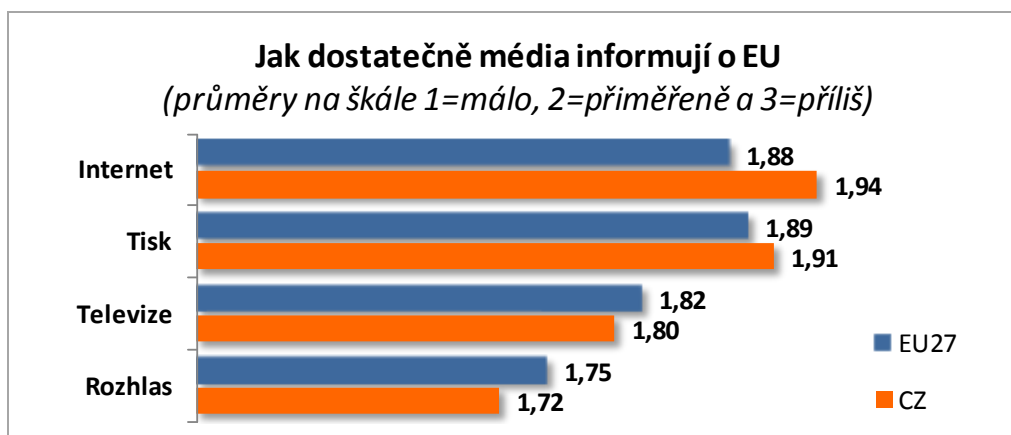
Důležitou roli sehrává i samotný přístup k médiím. Pokud osoba média příliš nesleduje, potom přirozeně nemá o EU mnoho informací. Ti, kteří média sledují nejvíce (vysoký tzv. „mediální index“), jsou informováni daleko lépe než ti, kteří média příliš nesledují. Zatímco z pravidelných diváků/posluchačů je dobře informovaných 40 % z nich, z těch, kteří média nesledují, je to pouhých 10 %. V tomto směru jsou Češi v porovnání s celkem EU 27 průměrní.

V druhé otázce bylo zjišťováno, jak jsou lidé ve svém bezprostředním okolí informováni o záležitostech Evropské Unie. **Lidé ve většině evropských zemí mají totiž za to, že ostatní lidé v jejich zemi jsou o záležitostech EU informováni hůře než oni sami.** Proto, pokud se ptáme obecně, „jak jsou lidé ve Vaší zemi o EU informováni“, dostáváme se k menším podílům dobře informovaných. Poměr za celou EU 27 je v tomto případě 25 :75 ve prospěch spíše špatně informovaných, což je hůře než v předchozí otázce.

Češi se v tomto ohledu jeví jako dobří odhadci toho, jak je o EU informována většina jejich spoluobčanů. Tvrdí, že velmi nebo spíše dobře je informováno 28 % osob, což odpovídá podílu osob, které to o sobě sami řekli. Špatně informováno je podle Čechů 69 %, což opět odpovídá výše zjištěnému podílu. **V tomto ohledu jsou Češi naopak ve srovnání s evropským průměrem nadprůměrně dobře informovaní.**

Lépe než Češi jsou v hodnocení této otázky obyvatelé zemí, které ještě v EU 27 nejsou, ale do budoucna se o tom uvažuje – tedy Turecko, Makedonie a Černá Hora. Zároveň jsou to státy, o kterých se v poslední době mluví ve spojitosti s krizí (Řecko, Irsko) a také Dánsko a Finsko.

Pokud se zaměříme na jednotlivá média, která o EU informují, můžeme říct, že podle veřejnosti v podstatě **ani jedno médium o EU neinformuje dostatečně** (tj. na škále 1 = informuje málo, 2 = informuje adekvátně, 3 = informuje příliš, dosahuje průměru více než 2). Že by nějaký typ média informoval příliš, nebylo v rámci mínění veřejnosti celé EU 27 zaznamenáno. V případě televize a tisku se tomu blíží hodnocení obyvatel zemí nejvíce postižených ekonomickou krizí (Řecko, Irsko, Španělsko) a především lidí žijících v kandidátských státech EU 27 – Černé Hoře, Turecku nebo Makedonii.

Relativně nejlépe je v tomto ohledu hodnocen internet a tisk, a to jak mezi Čechy, tak i v rámci celé EU 27. Pro obyvatele České republiky je internet médiem, které o EU informuje nejlépe (k tomuto médiu se samozřejmě vyjadřovali jen ti, kteří mají k internetu přístup). Na druhém místě je tisk. Tisk podle 62 % Čechů informuje o EU přiměřeně a podle 18 % málo. **Televize je pak hodnocena hůře** – přiměřené množství informací poskytuje podle 59 % osob, málo informuje podle 27 % Čechů.

Z celkového hodnocení vycházejí lépe relativně nezávislá média (v porovnání s celostátní televizí a rozhlasem).

Spokojenější se všemi typy médií jsou častěji lidé mladší, s vyšším vzděláním a vyšším socioekonomickým statusem. Zároveň jsou to lidé, kteří konkrétní média sledují častěji. U osob, které mají menší potenciál nějaké informace o EU zachytit sledujeme i u jednotlivých sledovaných médií spokojenost obecně menší.

Internet a rozhlas jsou považovány za nejobektivnější zdroje informací o EU. Internet za objektivní považuje 85 % jeho uživatelů. To je oproti televizi (68 %) velký rozdíl. **Celkově však veřejnost všechny zmíněné zdroje považuje za objektivní,** tzn. u žádného zdroje není většina těch, kteří mají za to, že informace z tohoto zdroje jsou buď příliš pozitivní, nebo příliš negativní. Kromě toho obyvatelé ČR nepovažují téměř žádné médium za příliš negativní, pokud jde o informace o činnostech Evropské unie. Největší podíl těchto odpovědí sledujeme u tisku, ale i v tomto případě se jedná o pouhých 9 % populace. Mezi Čechy panuje relativně největší nedůvěra k televizi (za příliš pozitivní ji považuje 17 % osob).

Registrujeme zde zajímavý jev – **v hodnocení objektivity jsou na tom státy EU 15 hůře než země NČZ 12.** Neobávají se ale příliš pozitivních informací, jak by se mohlo zdát (obavy z toho, že média „uklidňují“ obyvatelstvo), ale **považují informace o EU za příliš negativní.** Obyvatelé Francie, Spojeného království nebo Švédska mají za to, že media obraz krize spíše uměle zhoršují, a přispívají tak k jejímu pokračování.

Odkud Češi informace získávají pasivně?

V získávání informací o tuzemských nebo evropských politických záležitostech se Češi nijak zásadně neliší od celoevropského průměru. Při srovnání jednotlivých informačních zdrojů můžeme konstatovat, že Češi čtou méně tisk a méně poslouchají rozhlas. Naopak zase více sledují události na internetu. Takovýto přístup je příznačný pro obyvatele všech zemí NČZ 12.

Obyvatelé ČR také nerozlišují zdroje informací pro seznamování se s vnitrostátními a evropskými politickými záležitostmi. Oba typy informací získávají ze stejných zdrojů. Informace o tuzemských záležitostech zajímají Čechy více než informace z Evropy, rozdíly jsou ale minimální.

Primárním zdrojem informací jak o událostech vnitrostátních, tak o událostech evropských je pro většinu Čechů televize. Na prvním místě tento zdroj umísťuje naprostá většina Čechů (65 % u tuzemského a 61 % u Evropského zpravodajství). Celkově sleduje zpravodajství v televizi bez ohledu na to, zda se jedná o primární nebo další zdroj 8 Čechů z 10.

Zprávy z ČR i z EU sledují všechny sociodemografické skupiny přibližně stejně. Výjimku tvoří mladí lidé do 24 let. I když i pro tuto skupinu je televize stále hlavním zdrojem informací, na její místo se postupně dostává internet. Ze současného šetření Eurobarometr také vyplývá, že např. tuzemské zprávy sleduje v televizi 62 %, studentů, zatímco tyto informace na internetu hledá 65 % z nich. U evropského zpravodajství je poměr již 54 : 60.

Tisk využívá pro získávání informací o vnitrostátních politických zprávách celkem 46 % osob, a je tak druhým nejvyužívanějším médiem. Stejná situace je i u politických zpráv z EU (44 %). Na prvním místě ale uvádí tisk jen 7 % osob (jak u zpráv z ČR tak u zpráv z EU), a před něj se tak dostává internet, který na prvním místě jmenuje 15 % populace. Z těchto výsledků je tedy vidět, že **i když tisk zůstává po televizi druhým nejčastějším médiem pro získávání informací, pomalu jej vytlačuje právě internet.**

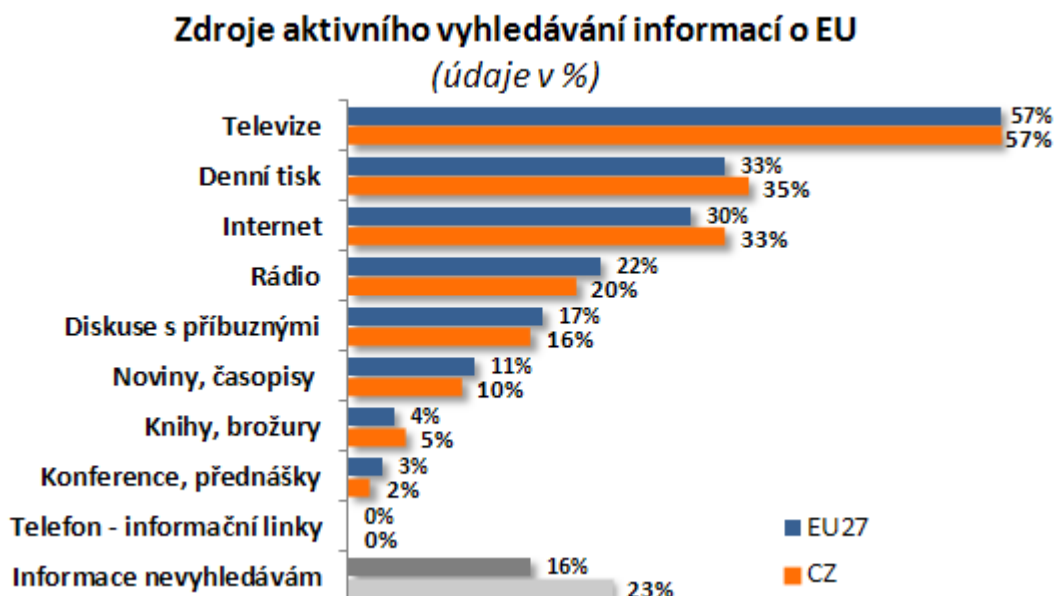
Internet jako zdroj informací pro tuzemské politické zprávy jmenuje celkem 38 % osob a pro evropské politické zprávy pak 33 %. Na posledním místě se umístil rozhlas, který jako primární zdroj informací slouží pouze 4 % osob. Celkem ho pak uvádí přibližně třetina české veřejnosti.

Rozhlas poslouchají spíše ženy, osoby starší 55 let a lidé s nižším vzděláním. Nejčastěji se jedná o důchodce, ale také o manuální dělníky. Diferenciace tisku již není tak výrazná, ale preference tohoto typu média je spíše u osob ve středním věku, manažerů a lidí s deklarovaným vyšším socioekonomickým statusem. Internet využívají, jak již bylo řečeno, nejvíce studenti, ale také lidé s vyšším socioekonomickým statusem nebo vysokoškolsky vzdělaní lidé.

Internet je v jistých pohledech zvláštní médium. Z výsledků se zdá, že zatímco ostatní média v zásadě mohou koexistovat společně tj. když někdo čte tisk, také k tomu sleduje ještě televizi nebo poslouchá rozhlas, s internetem je situace jiná. Jako primární zdroj je uváděn hlavně mladými lidmi a studenty, kteří z určité části již žádné jiné médium nesledují. Zdá se tedy, že **internet (a sociální sítě) se stává pro určitou skupinu výhradním informačním zdrojem o domácích i evropských záležitostech**. Zatím není situace zcela jasně dominantní, větší část osob stále kromě internetu využívá i jiné informační zdroje, ale do budoucna se to může změnit.

Kde Češi informace o EU získávají aktivně?

Poslední okruh otázek se zaměřil na aktivní získávání informací o Evropské unii. Na rozdíl od pasivního přijímání informací ze zpravodajství a jiných informačních kanálů, které bylo předmětem předchozí otázky, zde měli obyvatelé jednotlivých evropských zemí určit, kde sami vyhledávají informace o dění a politikách EU.

Výsledky ukazují, že zdroje aktivního vyhledávání jsou prakticky totožné se zdroji pasivního přijímání informací. **Češi nejčastěji získávají informace při sledování televize** – tedy prakticky si vybírají pořady, ve kterých předpokládají nějaké informace z EU. Tuto skutečnost deklaruje více než polovina (57 %) české veřejnosti. **Následuje vyhledávání v denním tisku (35 %) a na internetu (33 %)**. Čtvrtý zdroj, rozhlas, využívá již jen pětina (20 %) osob. Z ostatních zdrojů jsou významné ještě diskuse s přáteli a příbuznými. Z těchto debat získává informace 16 % populace.

Při vyhledávání informací o Unii jsou Češi svým chováním velmi podobní evropskému průměru. Mírně častěji se soustřeďují na denní tisk a internet, méně pak na rozhlas a diskuse s přáteli. Rozdíly jsou ale minimální.

Téměř čtvrtina Čechů informace o EU nikdy nevyhledává. V tomto ohledu se již od průměru za celou EU 27 lišíme. Evropané (a zvláště obyvatelé zemí EU 15, např. skandinávských zemí, Nizozemska nebo Lucemburska) vyhledávají informace o EU více než obyvatelé České republiky.

Téměř všechny zdroje využívají více lidé, kteří se o problematiku EU zajímají. Nejvýraznější se tato skupina odlišuje ve využívání internetu, můžeme tedy usoudit, že pokud tyto osoby něco z činností EU zajímá, najdou si to nejspíše na internetu. Existuje silná vazba mezi pasivním sledováním nějakého média a deklarovaným aktivním vyhledáváním. Tedy pokud někdo sleduje velmi často televizi, uvádí také, že zde aktivně hledá informace. Stejně tak s tiskem, rozhlasem nebo internetem. Starší lidé využívají především televizi, ale částečně jmenují i jiné informační zdroje. Mladí lidé naopak jmenují nejčastěji internet. V porovnání s ostatními ale mladí lidé často vůbec žádné informace o EU nevyhledávají. Méně často také informace o EU aktivně vyhledávají osoby s nižším vzděláním, důchodci a také lidé bez zájmu o dění u nás i v Evropě.